higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

VROEË KINDERONTWIKKELING
NKR VLAK 4

17 November 2022

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1 A
1.2 B
1.3 D
1.4 A
1.5 C
1.6 D
1.7 D
1.8 B
1.9 B
1.10 B

(10 × 2) **[20]**

VRAAG 2

2.1 Waar
2.2 Onwaar✓ – Dit is veral gerig op benadeelde gemeenskappe ✓
2.3 Waar
2.4 Waar
2.5 Waar
2.6 Onwaar✓ – Alle kinders word deur die Handves van Regte beskerm ✓
2.7 Waar
2.8 Onwaar✓ – Dit is nog steeds belangrik dat die klaskamers nie oorvol moet
2.9 wees nie✓
2.10 Onwaar✓ – Daar is baie verskillende tipes spesiale behoeftes ✓
Waar

(10 × 2) **[20]**

VRAAG 3

3.1 F
3.2 H
3.3 E
3.4 D
3.5 C
3.6 J
3.7 K
3.8 L
3.9 G
3.10 I

(10 × 1) **[10]**

Kopiereg voorbehou

VRAAG 4

4.1 Kennisgewingbord
4.2 Waardes
4.3 Mikrostelsel
4.4 Deurtrekking
4.5 Lewensvaardighede
4.6 Nuusbrief
4.7 Opname
4.8 Etiek
4.9 Boodskapboek
4.10 Diversiteit

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 5

5.1
5.1.1 Geboorte tot 17/18 maande
5.1.2 4/5 tot 6 jaar
5.1.3 Geboorte tot 9 jaar of 0–9 jaar
5.1.4 18 maande tot 3 jaar
5.1.5 3 tot 6 jaar

(5 × 1) (5)

5.2
5.2.1 Groot spiere/fisiese
5.2.2 Kreatiwiteit/fisiese fyn motoriese ontwikkeling
5.2.3 Taalontwikkeling/woordeskat/sosiale vaardighede deur interaksie met ander mense en marionette
5.2.4 Taalontwikkeling/kognitiewe ontwikkeling
5.2.5 Groot spiere/fisiese of oog-hand-koördinasie, balans
5.2.6 Kognitiewe/wiskunde/visuele onderskeid/visuele persepsie
5.2.7 Sosiale ontwikkeling/verstaan deel/reëls van speletjies
5.2.8 Emosionele ontwikkeling
5.2.9 Fisiese/lewensvaardighede of oog-hand-koördinasie of kleinspierontwikkeling/verantwoordelikheid
5.2.10 Sensoriese ontwikkeling/nuwe woordeskat of tekstuur

(10 × 1) (10)
[15]

TOTAAL AFDELING A: 75

Kopiereg voorbehou

AFDELING B

VRAAG 6

6.1 Voorbeelde:
- Die liefde vir kinders
- Wil ‘n verskil in kinders se lewens maak
- My ma was ‘n VKO-onderwyser

(Die antwoord moet realisties wees en na VKO as ‘’n loopbaan verwys)
(Enige 2 × 1) (2)

6.2
- Verskaf onderwys aan die kinders in die sentrum/voed hulle op
- Voorsien fisiese sorg aan die kinders in die sentrum
- Beplan geskikte aktiwiteite vir die kinders in die sentrum
- Assesseer die kinders in die sentrum
- Hou toesig oor die kinders terwyl hulle speel en aan aktiwiteite deelneem
- Tree 'in loco parentis' op (in die plek van die ouer) terwyl kinders by die sentrum is (Enige 3 × 1) (3)

6.3
- Noodhulp: Ingeval ‘n kind of personeellid mediese aandag benodig.
- Vroeë Kinderontwikkeling: Om te verseker dat ontwikkelingsgepaste aktiwiteite voorsien word.
- Assessering in VKO: VKO-assessering verskil van die assessering van ouer kinders.
- Gesondheidskwessies in VKO: Ingeval die kind by die skool siek raak, of siek skool toe kom.
- Voeding in vroeë kinderjare: Om te verseker dat die kind ‘n gesonde diet volg vir optimale fisiese en breinontwikkeling.
- Kommunikasievaardighede: Die praktisyn moet effektief met kinders, personeel en ouers kan kommunikeer.

(1 punt vir benoeming en 1 punt vir verduideliking van elke punt) (Enige 4 × 2) (8)

6.4
- Dagsorgsentrums
- Kleuterskole/Crèches
- Kinderhuise
- Plekke van veiligheid
- Preprimêre skole
- Hospitale (Enige 2 × 1) (2)

6.5 6.5.1
- Begin jou eie VKO-sentrum.
- Word ‘n dagmoeder.
- Begin ‘n onderneming wat opvoedkundige speelgoed verkoop.
- Open ‘n speelgoedbiblioteek.
- Beplan kinderpartytjies.

(Aanvaar enige relevante antwoord MAAR dit moet ‘n klein sakeonderneming en in die veld van VKO wees)
(Enige EEN) (1)

6.5.2 Begin jou eie VKO-sentrum:

- Ek sal ‘n geskikte perseel vir die VKO-sentrum vind.
- Ek sal VKO-toerusting koop.
- Ek sal my dienste adverteer.
- Begin die registrasieproses.
- Afhangende van hoeveel kinders ek kan inskryf, sal ek personeel aanstel om my te help. (Enige 2 ×1)

Word ‘n dagmoeder:

- Ek sal ‘n geskikte area in my huis identifiseer waar die kinders kan speel en rus.
- Ek sal die area versier in ooreenstemming met die ouderdomme van die kinders wat ek gaan inneem.
- Ek sal my dienste in die plaaslike koerant en inkopiesentrums adverteer. (Enige 2 × 1)

Open ‘n speelgoedbiblioteek

- Ek sal ‘n geskikte perseel vind.
- Ek sal VKO-speelgoed koop.
- Ek sal my dienste adverteer. (Enige 2 x 1)

Begin ‘n onderneming wat opvoedkundige speelgoed verkoop:

- Ek sal by plaaslike speelgoedvervaardigers navraag doen of ek namens hulle speelgoed kan verkoop.
- Ek sal ‘n aanlyn webwinkel opstel om die speelgoed te adverteer en verkoop.

(Die verduideliking moet verband hou met die basiese proses om ‘n klein sakeonderneming in die VKO-sektor te begin.) (2 × 2)

(4)

6.6

- Assistent-VKO-praktisyn
- Studeer vir ‘n VKO-kwalifikasie tot Vlak 5 Diploma om ‘n VKO-praktisyn te word.
- Studeer verder vir ‘n Graad R -onderwyser, Diploma (Vlak 6)
- of ‘n BEd (grondslagfase)
- om ‘n Graad R- of grondslagfase-onderwyser te word (Enige 5 × 1) (5)

[25]

VRAAG 7

7.1

- Assessering kan kinders met spesiale behoeftes identifiseer.
- Dit bied ‘n objektiewe beeld van die kind se vordering op ‘n bepaalde tydstip.
- Dit is moontlik om te sien of vordering oor ‘n tydperk gemaak is.
- Dit help die praktisyn om sy/haar aktiwiteite te beplan.
- Bewyse rakende die kind se vordering kan gedokumenteer word met die oog op verslagdoening aan ouers, dokters, spesialiste, ens. (Enige 4 × 1) (4)

7.2
- VKO-praktisyns is nie gekwalifiseerd om jong kinders formeel deur middel van gestandaardiseerde toetse te assesseer nie.
- Hulle kan onakkurate oordele maak, wat ernstige negatiewe gevolge vir die kind kan inhou.
- Leerders moet nie onder druk geplaas word om te presteer nie.
- Leerders moet nie toetse skryf of formele assesseringsaktwiteite uitvoer nie. (2)

7.3 7.3.1
- Besluit wat jy wil assesseer.
- Stel die kriteria vas wat jy wil assesseer.
- Beplan aktiwiteite wat jou in staat sal stel om te assesseer as deel van die dagprogram.
- Ontwikkel of versamel die assesseringsinstrumente wat jy gaan gebruik.

(Enige 3 × 1)

7.3.2
- Waarnemingsverslag
- Rubriek
- Kontrolelys
- Notaboek en pen om waarnemings neer te skryf (Enige 3 × 1)

7.3.3
- Is die gedrag/resultate wat vertoon word toepaslik vir kind se die ouderdomsgroep en ontwikkelingsvlak?
- Het die kind vordering gemaak?
- Het die kind dieselfde gebly, of agteruit gegaan?
- Moet nooit kinders met mekaar vergelyk nie.
- Besluit of meer ingrypings nodig is. (Enige 3 × 1)

(3 × 3) (9)

7.4
- Vroeër eerder as later in die dag wanneer die kinders moeg is.
- Gedurende die kinders se normale aktiwiteite.
- Gedurende vrye spel, beplande aktiwiteite en roetine-aktiwiteite.
- Verkieslik wanneer die kind nie honger is nie, dus nadat hulle oggendhappies geniet het. (Enige 3 × 1) (3)

7.5
- Verkieslik tydens ‘n beplande ouervergadering.
- Op ‘n een-tot-een-grondslag wanneer daar nie enigiets is wat jou aandag aftrek nie.
- Wanneer die ouer die kind in die middag kom haal.
- Elektroniese boodskap indien die ouer nie beskikbaar is nie, bv. whatsapp, e-pos. (Enige 3 × 1) (3)

7.6 Wanneer ‘n kind
- honger
- moeg
- gespanne
- emosioneel
- siek

is. (Enige 2 × 1) (2)

Kopiereg voorbehou

7.7
- Wanneer ‘n kind honger is: Die kind sal aan kos dink en nie op die taak kan konsentreer nie.
- Wanneer die kind moeg is: Die kind is geïrriteerd en sal nie optimaal presteer nie.
- Wanneer die kind gespanne is: Die kind sal nie kan konsentreer nie en sal angstig wees.
- Wanneer die kind emosioneel is: Die kind sal nie op die aktiwiteit kan fokus nie.
- Wanneer die kind siek is: Die kind sal nie optimaal presteer nie.

(Antwoorde moet betrekking hê op die antwoord in VRAAG 7.6.) (2)

[25]

VRAAG 8

8.1 Musiek/beweging (1)

8.2
- Fisies: Die kind ontwikkel spiere terwyl hy/sy dans en op die ritme van die musiek beweeg.
- Koördinasie en balans: Terwyl die kind op ‘n ritme marsjeer of op die maat van musiek dans.
- Taal: Wanneer die kind liedjies sing. Nuwe woordeskat.
- Kognitief: Wanneer die kind nuwe liedjies leer en memoriseer.
- Emosioneel: Sing en dans is pret en genotvol.
- Sosiaal: Wanneer as ‘n groep of saam met ‘n vriend sing of dans. Sosiale reëls, bv. moenie mekaar rondstamp nie.

(Voordele moet ‘n verskeidenheid domeine dek om holisties te wees en met musiek of beweging verband hou) (1 punt vir domein en 1 punt vir verduideliking) (Enige 4 × 2) (8)

8.3
- Sing liedjies uit verskillende kulture.
- Sing liedjies in verskillende tale.
- Leer die kinders verskillende kulturele danse.
- Gebruik instrumente uit verskillende kulture. (Enige relevante antwoord) (4)

8.4
- Bied aan die kinders liefde en aanvaarding.
- Behandel die kinders met respek.
- Laat die kinders soveel moontlik speel.
- Gee onvoorwaardelike liefde.
- Laat kinders toe om hulself vrylik uit te druk.
- Help kinders om hul emosies te verstaan.
- Stel redelike perke en grense.
- Verskaf ‘n veilige omgewing waarin hulle kan verken, ontdek en leer.
- Moedig sosiale interaksie aan. (Enige 6 × 1) (6)

8.5
- Kaste
- Skerms
- Lokette/Posvakkies
- Boekrakke
- Tapyte of vloerbedekkings
- Verskuifbare rakke
- Gordyne (Enige 6 × 1) (6)

[25]

Kopiereg voorbehou

VRAAG 9

9.1 Covid-19-virus – gedurende 2020 was skole en VKO-sentrums vir ‘n groot deel van die jaar gesluit, en sommige het selfs permanent hul deure gesluit. Talle mense het hul inkomste verloor en hul kinders by die huis gehou. (2)

9.2
- Wanneer daar vir die kind voorgelees word, ✓ help dit met taalontwikkeling.✓
- As die kind die tafel dek vir etes✓ leer hy of sy lewensvaardighede asook wiskundige konsepte aan.✓
- As die kind help om te kook of etes voor te berei✓ help dit hom of haar met lewensvaardighede asook wiskundige vaardighede (aantal, toestand van materiaal&&& state of matter, ens.) asook wetenskaplike konsepte.✓
- As die kind met huishoudelike pligte help, ontwikkel hy of sy onafhanklikheid✓ asook spiere.✓
- As die kind op uitstappies geneem word✓ verbreed dit die kind se ervaringswêreld en kognitiewe groei.✓
- Die gebruik van alledaagse items kan die kind meer leer oor vorm, grootte en kleur.
- Kyk opvoedkundige TV-programme en bespreek dit met die kind. (Enige 5 × 2) (10)

9.3
- Ouers moet seker maak hulle betaal skoolfonds betyds✓ omdat dit die sentrums se kontantvloei beïnvloed.✓
- Help met talente/vaardighede✓ waaroor hulle mag beskik, bv. ‘n boekhouer kan help om die sentrum se finansiële boeke te doen.✓
- Skenk ou speelgoed en toerusting✓ aan die plaaslike VKO-sentrum.✓
- Help met instandhouding,✓ bv. verf buitenshuise toerusting of maak stukkende speelgoed reg.✓
- Bied aan om een dag per week stories te gaan vertel of tydens die rus-uur toesig te hou sodat al die personeel vergaderings kan bywoon. (Enige 4 × 2) (8)

9.4
- Maak seker al die klaskamers en dele van die skool is vir rolstoelgebruikers toeganklik.
- Maak seker aktiwiteite en hulpbronne is vir alle kinders toeganklik.
- Oudioboeke en ander leeshulpmiddels word voorsien sodat kinders met disleksie saam met ander kinders die teks kan lees (ouer kinders)
- Voorsien kinders van ‘n wye verskeidenheid poppe.
- Maak seker die kos sluit kossoorte in wat met ‘n verskeidenheid kulture geassosieer word.
- Laat kinders wat bysiende is en diegene met gehoorprobleme naby genoeg aan jou sit wanneer jy stories verte of tydens besprekings. (5)

[25]

VRAAG 10

10.1 3–6 jaar/voorskoolse kinders (1)

10.2 Kreatiewe spel,✓ fantasiespel,✓ opvoedkundige speletjies, bv. legkaarte,✓ boekehoekie,✓ blokspeletjies (4)

10.3 Neem die register,✓ weer,✓ bespreking,✓ sing,✓ verjaardag-ring.
(Enige relevante antwoord) (4)

10.4
- Leer oor massa wanneer koppies of emmers volgemaak word
- Volume wanneer water afgemeet word
- Leer oor groottes en vorms wanneer verskillende soorte houers gebruik word
- Leer oor verskillende vorms wanneer vorms uit nat sand gemaak word

(Enige relevante 3 × 1) (3)

10.5
- Speel is hoe kinders leer.
- Dit is 'n natuurlike manier om oor die omgewing te leer.
- Dit stel die kind in staat om onderhandelingsvaardighede, probleemoplossing en hoe om te deel, te leer.
- Speel laat kinders toe om hul verbeelding te gebruik.
- Speel is pret.
- Speel stimuleer breinontwikkeling. (Enige relevante 4 × 1) (4)

10.6
- Ouers is die eerste opvoeders.
- Ouers het die grootse invloed op die kind se lewe.
- Daar moet ooreenstemming wees oor hoe om 'n kind te dissiplineer ten einde te verseker dat dit effektief en suksesvol is.
- Daar moet samewerking tussen die skool en die ouers wees om te verseker dat onderwys suksesvol is.
- Kinders is meer gemotiveerd wanneer hulle ouers by hul onderwys betrokke is. (Enige 4 × 1) (4)

10.7
- Witskrif 5 toon die regering se verbintenis tot VKO.
- Witskrif 6 toon die regering se verbintenis tot spesiale behoeftes en insluiting, met inbegrip van die VKO-sektor.
- Die regering bied 'fooivrye' skole om benadeelde kinders te help.
- Verskeie kindertoelaes word beskikbaar gestel om behoeftige ouers te help.
- Die Departement van Basiese Onderwys het beheer oor VKO's oorgeneem, wat die regering se verbintenis tot die opvoeding van jong kinders demonstreer.
- Die Departement van Basiese Onderwys het Die Suid-Afrikaanse Nasionale Kurrikulumraamwerk vir kinders vanaf geboorte tot vier jaar ontwikkel.
- Mediese dienste is gratis vir kinders jonger as vyf jaar.
- Inentings vir kinders is gratis. (Enige 5 × 1) (5)

[25]

TOTAAL AFDELING B: 125
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou